

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Rennevoirt

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: BS Rennevoirt

Datum bezoek : 12 november 2015

In opdracht van : Plein013

Rapporteur: Marianne van Teunenbroek

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt onderwijsondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de onderwijsondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar onderwijsondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de onderwijsondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de onderwijsondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heteroog, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren
 - Roel Paridaans, directeur
 - Els van Brakel, Adjunct directeur
 - Jeane Marie van Zundert, ouder van een leerling en lid van de MR.Door omstandigheden was er geen IB'er aanwezig bij het gesprek. Na afloop is er door de auditor nog wel contact gelegd met Jessie van 't Hof, een van de IB'ers van Rennevoirt.
- observaties bij enkele lessen:
Er zijn vier groepen geobserveerd. Onderbouw, vrij spelen en werken en een gezamenlijke kring. Bovenbouw: zelfstandig lezen en voorlezen in de grote groep. Middenbouw, een gedifferentieerde les spelling voor leerlingen uit groep 3 uit meerdere klassen. De leerlingen uit de groepen 4 en 5 werkten op gang of in een andere klas aan een andere les.
Middenbouw: wereldoriëntatie.
- een teamgesprek - aanwezig: een representatief deel van het team

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoeften.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Impressie van de school

Rennevoirt is een Jenaplan-basisschool in Berkel Enschoot, een gemeente met ongeveer 13.000 inwoners vlakbij Tilburg. Rennevoirt is een bijzonder neutrale school; de school staat open voor iedereen, zonder onderscheid te maken naar levensovertuiging of godsdienst. De 302 leerlingen die de school bezoeken komen uit het gehele dorp, de populatie is homogeen; autochtoon en afkomstig uit gezinnen met een relatief hoge sociaaleconomische status. Ouders kiezen bewust voor Rennevoirt vanwege het onderwijsconcept.

De school maakt samen met de twee andere scholen in het dorp, onderdeel uit van de stichting Tangent. Rennevoirt is de kleinste van de drie scholen. Tangent heeft in totaal 15 basisscholen en 3 peuterspeelzalen onder zijn bestuur. Rennevoirt is een Brede School. Naast het basisonderwijs biedt ze met Kinderopvang Humanitas peuterspeelzaalactiviteiten en in samenwerking met De Kleine Wereld diverse vormen van buitenschoolse opvang.

De audit start met een rondleiding door de school. Het gebouw is uit de jaren 1980 en staat op een centrale plek in Berkel Enschoot. Het is een ruim opgezet gebouw. De lokalen van de midden- en bovenbouw komen uit op een centrale ruimte met een podium, er staat een aantal boekenkasten en er zijn diverse werkplekken gecreëerd waar leerlingen zelfstandig of in groepjes gebruik van maken. De kleuter- en peutergroepen zijn een gang verderop en komen ook uit op een kleinere centrale ruimte waar speelmateriaal staat en ook een bouwhoek gerealiseerd is. Om acht uur 's ochtends verzamelen de leerkrachten zich rond het koffieapparaat in de centrale ruimte. Collega's kletsen even opgewekt met elkaar en vertrekken vlug naar hun groepen. De leerlingen komen binnen en gaan naar hun klas, sommige leerkrachten spreken nog even met ouders.

Het Jenaplanconcept van Rennevoirt komt onder andere tot uiting in de indeling van de leerlingen in stamgroepen; heterogene groepen met leerlingen van verschillende leeftijden. Op Rennevoirt zijn drie onderbouwgroepen (groepen 1/2), vier middenbouwgroepen (groepen 3/4/5) en vijf bovenbouwgroepen (groepen 6/7/8). Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid zijn belangrijke kernwaarden binnen het Jenaplanconcept en door het leeftijdsverschil in de stamgroepen is het idee dat er aan deze kernwaarden gewerkt wordt doordat kinderen van elkaar kunnen leren en met elkaar kunnen samenwerken. De zelfstandigheid wordt ook versterkt door het werken met weektaken. Op Rennevoirt hebben de meeste leerkrachten de Jenaplanopleiding gevolgd.

Tijdens de observaties viel het op dat het Jenaplanconcept op Rennevoirt tijdens sommige momenten in iets aangepaste vorm werd toegepast. In het teamgesprek en in het gesprek met de directeur werden de gemaakte keuzes toegelicht. De afgelopen periode is er op Rennevoirt extra aandacht besteed aan taal- en rekenonderwijs. Op deze domeinen is er voor gekozen het Jenaplanconcept wat meer los te laten. De leerlingen worden tijdens taal- en rekenactiviteiten gegroepeerd in homogene subgroepen van hetzelfde leerjaar en daarbinnen wordt gedifferentieerd naar niveau. De basis voor deze differentiatie zijn de groepsplannen die door de leerkrachten drie keer per jaar ontwikkeld worden. Er wordt in deze plannen gedifferentieerd naar ontwikkelniveau en naar ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Voor individuele leerlingen wordt naar behoefte een apart begeleidingsplan gemaakt door de IB'er, inhoudelijk aangestuurd door de leerkracht. Op basis van de groepsplannen stelde de leerkracht van de middenbouw zelf de weektaken op voor de leerlingen (de leerlingen hadden hierbij geen eigen verantwoordelijkheid).

In het onderwijsaanbod op Rennevoirt is momenteel de lijn dat de leerkracht stuurt, en de methodes gevolgd worden. Uit de gesprekken met de directie blijkt echter dat hierin op korte termijn een aantal stappen gezet zullen worden. Zo is binnen het team afgesproken dat er vanaf volgend jaar leerlingen betrokken zullen worden bij het invullen van het groepsoverzicht en bij de doelen die er voor hen gesteld worden (wat hebben leerlingen nodig om de doelen te bereiken). Wel blijft het de afspraak dat er in principe convergent gedifferentieerd wordt; alle leerlingen worden naar het zelfde doel toegebracht, maar niet allemaal via de zelfde weg.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☒ meer homogeen
- ☐ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Rennevoirt weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

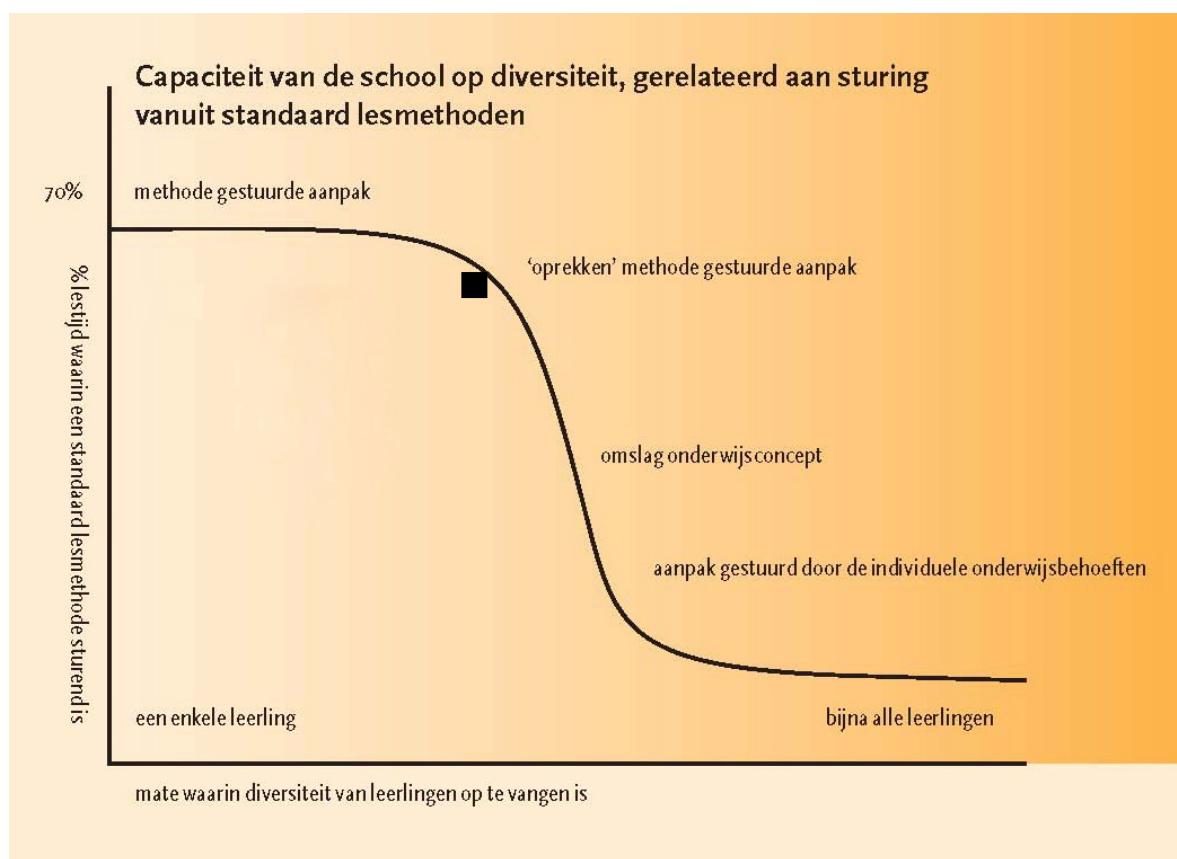
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Rennevoirt bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☒ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☐ extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- ☒ onderwijsmaterialen
- ☐ de ruimtelijke omgeving
- ☒ specialistische expertise: ADHD, dyslexie, gedragsproblemen en een specialist op gebied van coaching en intervisie.
- ☒ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een netwerkschool plus

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

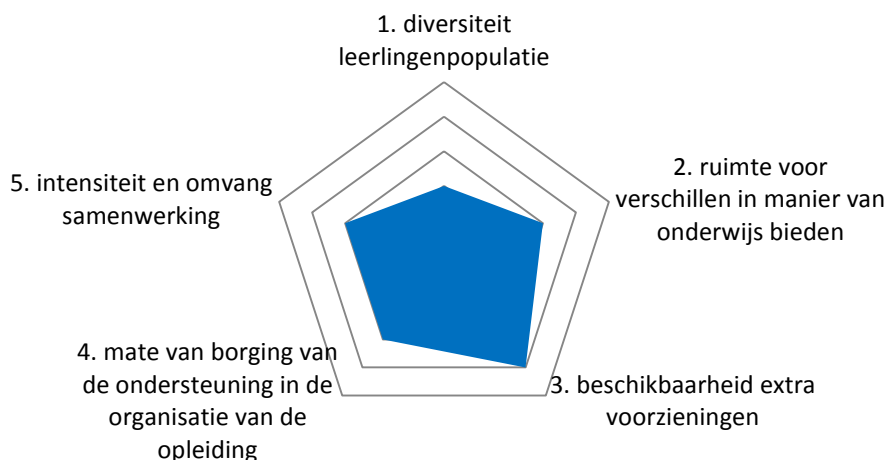
- ☐ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☒ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is Rennevoirt te karakteriseren als een **netwerkschool plus**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De leerlingpopulatie is homogeen te noemen. De inwoners van Berkel Enschoot zijn over het algemeen hoog opgeleid en de leerlingpopulatie op Rennevoirt is een afspiegeling van deze groep.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

Het beeld van de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept dat tijdens het schoolbezoek van Rennevoirt is ontstaan is tweeledig. Er lijkt een verschil te zijn tussen plan en praktijk. Wat betreft de lespraktijk: Het Jenaplanconcept biedt in de basis veel ruimte voor het omgaan met verschillen tussen kinderen, bijvoorbeeld door het werken met persoonlijke weektaken voor leerlingen en omdat er met verschillende leeftijden in een groep samengewerkt wordt. In de praktijk bleek, tijdens de observaties, dat de manier van lesgeven in een aantal gevallen minder ruimte bood voor verschillen. De methodes zijn over het algemeen leidend en het leren is overwegend leerkrachtgestuurd. We hebben tijdens de observaties bijvoorbeeld gezien dat er activiteiten aan de grote groep werden aangeboden zonder differentiatiemogelijkheden. Wat verder opviel was dat weektaken niet door de leerling maar door de leerkracht gemaakt worden. In de kleutergroepen was wel duidelijk merkbaar dat de leerkracht differentieerde naar niveau en ondersteuningsbehoefte door leerlingen elkaar te laten helpen, te zorgen voor interactie tussen kinderen en door prikkelende vragen te stellen op verschillende niveaus. Maar over het algemeen waren de lessen sterk leerkrachtgestuurd zonder dat er daarbij (merkbaar) werd gedifferentieerd. Wanneer er wel werd gedifferentieerd werd dat niet binnen de stamgroep gedaan, maar werden leerlingen geclusterd naar leerjaar en daarbinnen naar drie subgroepen op basis van leerniveau. Leerniveau was het uitgangspunt voor de differentiatie. Op papier (bijvoorbeeld het borgdocument kindzorg) en in de gesprekken met de directie wordt duidelijk dat de leerkrachten wel heel goed weten wat het ontwikkelniveau en de ondersteuningsbehoefte van leerlingen is. Dit wordt systematisch en met behulp van verschillende instrumenten in kaart gebracht en verwerkt in groepsplannen. De ambitie voor het volgend jaar is om nog een stap verder te gaan, en leerlingen te betrekken bij het invullen van het groepsoverzicht en bij de doelen die er voor hen gesteld worden (wat hebben leerlingen nodig om de doelen te bereiken). Wel blijft het de afspraak dat er in principe convergent gedifferentieerd wordt; alle leerlingen worden naar het zelfde doel toegebracht, maar niet allemaal via de zelfde weg.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Kan er meer aandacht besteed worden aan de kwaliteit van de interactie tussen de leerkracht en de leerlingen. Als de interactie van hoge kwaliteit is vergroot dat de betrokkenheid van leerlingen en ontstaat meer verdiepend leren. Nu was in een aantal situaties te merken dat de aangeboden activiteiten oppervlakkig werden door kinderen werden uitgevoerd of beleefd. Van kwalitatief goede interactie zijn met name op de kleutergroepen mooie voorbeelden gezien. Daarbij valt te denken aan het stellen van prikkelende en doordenkvragen, met leerlingen samen vooruitblikken en terugkijken op activiteiten en het sterker prikkelen van de eigen creativiteit van leerlingen in de uitvoering van de aangeboden activiteiten. Deze aanpak is ook naar de andere bouwen te vertalen. Daarbij is het vooral waardevol om aandacht te besteden aan het stimuleren van de interactie tussen kinderen onderling.

Een tweede mogelijk ontwikkelpunt is de focus van de leerkrachten tijdens afstemming van het aanbod op de mogelijkheden van de kinderen. Het viel op dat met name tijdens taal- en rekenlessen vooral het leerniveau als uitgangspunt werd genomen voor differentiatie. Uit de gesprekken met het team blijkt dat de leerkrachten nu al veel meer weten over de kinderen, onder andere over hun ondersteuningsbehoeften. Deze kennis kan toegepast worden door niet alleen clusteringen te maken van leerlingen met ongeveer hetzelfde leerniveau, maar door ook rekening te houden met behoeften op het gebied van het verwerken van informatie, leerstijl etc. daarbij kan meer gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden die Jenaplanonderwijs biedt wat betreft samenwerking van kinderen. Coöperatieve werkvormen zouden vaker en meer gestructureerd kunnen worden ingezet om kinderen nog meer samen te kunnen laten werken.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Op Rennevoirt is er voor elk van de drie bouwen 14 tot 16 uur per week extra IB-ondersteuning. Per bouw ondersteunt de IB'er dan ongeveer 100 leerlingen. Daarnaast zijn er ook twee extra leerkrachten beschikbaar, 40 uur per week in de middenbouw en 19 uur per week voor de bovenbouw.

Wat betreft extra onderwijsmaterialen beschikt Rennevoirt over een divers extra aanbod van didactische materialen. Ook op het gebied van materialen voor extra pedagogische ondersteuning beschikt Rennevoirt over een redelijk groot aanbod. Daarnaast zijn er Sissel-kussen, Tangels, geluiddempers, tafelschermen, een geluidsbox in 2 groepen voor 2 leerlingen. Er is er ook aangepast meubilair beschikbaar voor een leerling.

De samenwerking met partners uit de omgeving staat redelijk stevig, vooral met schoolmaatschappelijk werk, GGD en de gemeente.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Het team geeft tijdens het teamgesprek aan dat er winst te behalen zou zijn als er meer teamexpertise ontwikkeld zou worden, met bijpassende protocollen, op het gebied van het omgaan met (probleem)gedrag.

Daarnaast valt het op dat de ouderpopulatie van Rennevoirt redelijk hoogopgeleid is. In de extra ondersteuning die Rennevoirt aanbiedt (qua methodes en materialen) blijkt niet dat er veel extra aanbod is voor leerlingen die voorlopen, sneller leren of zelfs hoogbegaafd zijn. Op dat onderwerp beschikt het team ook niet over een expert. Het kan waardevol zijn voor Rennevoirt om zich te oriënteren op dit thema, gezien de kenmerken van de populatie en gezien het feit dat Rennevoirt zich wil inzetten om het maximale uit alle leerlingen te halen.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

Bij Rennevoirt wordt gewerkt aan de hand van de 1-zorg-route. Er is sprake van periodieke leerlingbesprekingen, een gestructureerde overdracht bij de overgang van het ene naar het andere leerjaar en structurele monitoring van de onderwijsresultaten. Het beleid van Rennevoirt op het gebied van extra ondersteuning is helder omschreven. Het blijft niet bij een beleidsplan, maar in het 'borgdocument Kindzorg' staat een stappenplan op leerkrachtniveau dat praktisch van aard is en waarin goed beschreven staat hoe Rennevoirt de behoefte aan extra ondersteuning in kaart brengt en vervolgens organiseert dat het onderwijsaanbod hierop wordt aangepast. Ook evaluaties zijn duidelijk vast onderdeel van de procedure. Wat betreft het n kaart brengen van de leerling resultaten zijn de daarvoor gekozen instrumenten ruim voldoende en het gebruik ervan is duidelijk ingeburgerd waardoor het ook mogelijk is om aan de doelen uit het beleid te voldoen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Ouders worden vooral geïnformeerd over de gekozen aanpak van de school en er wordt met ouders teruggekeken op geboden zorg. Het kan, zeker op het moment dat de ondersteuningsbehoeften van leerlingen liggen op het gebied van gedrag liggen zoals bij Rennevoirt, zinvol zijn om ouders als partners te beschouwen en hen te betrekken bij de uitvoering van extra ondersteuning. In het teamgesprek gaf het team aan dat ouders op Rennevoirt veeleisend kunnen zijn. Door ouders meer als partners te betrekken zodat ze nog beter zien wat er allemaal al gebeurt voor en met hun kind kan het vertrouwen in de school hierdoor toenemen en de veeleisende houding daarmee doen verminderen.

De rol van de IB'er kan beter vastgelegd worden. De rol van de IB'er is in ontwikkeling, de leerkracht krijgt meer verantwoordelijkheden. Het is verstandig hierover heldere afspraken te maken en deze op papier vast te leggen en te evalueren. Deel de gemaakte afspraken ook actief met ouders.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De samenwerking van Rennevoirt met partners in de omgeving wordt vooral naar behoefte vormgegeven en is op sommige vlakken wat meer structureel van aard. Samenwerking binnen Plein013-verband is er op verschillende punten: overleg tussen directeuren, overleg tussen IB'ers, deelname aan studiedagen en de aanwezigheid van de consultant. Er wordt met namen gebruik gemaakt van het Steunpunt Hoogbegaafden. De school verwijst weinig leerlingen naar het sbo of so, dus de samenwerking met deze partners is zeker niet intensief te noemen. Men weet elkaar wel te vinden wanneer nodig. De samenwerking met scholen uit hetzelfde bestuur (Tangent) is ook niet intensief, maar de IB'ers nemen wel deel aan een netwerk voor Tangent IB'ers.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Indien Rennevoirt de behoefte heeft om zich richting ondersteuningsschool te ontwikkelen, dan zou een eerste stap kunnen zijn om binnen Plein013 op werkbezoek te gaan bij een school die al intensiever samenwerkt met partners in de omgeving. Vooral wanneer deze school overeenkomstige kenmerken vertoont met Rennevoirt kan snel duidelijk worden wat de eventuele vervolgstappen zijn in zo'n traject.

Een goede stap is ook al gezet richting de voorschool die in pandig is. Rennevoirt is een brede school maar de samenwerking met de peuterspeelzaal beperkt zich tot nu toe vooral tot het delen van een gebouw. De doorgaande lijn wat betreft de kwaliteit van het aanbod en eventuele vroegsignalering kan beter vorm krijgen als het aanbod inhoudelijk meer op elkaar afgestemd wordt.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team straalt uit dat men zich graag inzet om tegemoet te komen aan de behoeften van leerlingen. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat men zich nu realiseert dat de ambities ten opzichte van twee jaar geleden, toen de ondersteuningsprofielen voor het eerst werden opgesteld, misschien wat naar beneden bijgesteld moeten worden. Het team geeft aan dat men het omgaan met gedragsproblematiek als zwaar ervaart, men heeft het beeld dat er meer leerlingen bij komen die extra

ondersteuning, met name op het gebied van gedrag, nodig hebben. Men geeft aan de effecten van passend onderwijs in de klas zeker wel te merken. De procedure waarbij eerst de consulent gevraagd wordt om mee te denken en vervolgens de inzet van andere experts wordt door sommige teamleden als lastig ervaren, anderen vinden dat deze procedure juist rust geeft.

Het team vindt het een risico dat de zorgleerlingen in de groep zoveel aandacht vragen van de leerkracht dat de rest van de groep er onder kan lijden. Het hangt van de vaardigheden van de leerkracht af of hij of zij goed met dit risico om kan gaan. Gezamenlijk komt het team tot de conclusie dat het goed zou zijn als er meer teambrede, gedeelde expertise zou zijn. Iemand haalt het voorbeeld van de kleuteraanpak aan; zou het niet mogelijk zijn om meer aspecten van de werkwijze met kleuters ook te vertalen naar de aanpak van de andere bouwen? Men spreekt de gezamenlijke ambitie uit om meer teamexpertise te ontwikkelen op het gebied van moeilijk gedrag en effectief leerkrachtgedrag daarbij. Bijbehorende protocollen en afspraken die met het team gedeeld worden kunnen het team helpen in het consequent toepassen van een bepaalde aanpak.

Hoe zou je het onderwijs het beste kunnen organiseren om tegemoet te komen aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften? Als men zou moeten kiezen tussen meer ondersteuning in de groep, maar grotere groepen of voor kleinere groepen maar wel voor één leerkracht, kiest het merendeel voor meer ondersteuning in grotere klassen. Ten eerste omdat kleine klassen lastig zouden zijn in relatie tot het Jenaplan onderwijs, maar ook omdat het fijn zou zijn met een collega te kunnen overleggen over de aanpak van bepaalde leerlingen en omdat het altijd veel onrust geeft als kinderen uit de klas weg moeten voor extra begeleiding door iemand die dat buiten de klas doet. Niet iedereen van het team is het hiermee eens en men erkent dat er voor beide vormen wat te zeggen is.

Afsluitend geeft het team aan dat hun ambitie voor de toekomst niet zou zijn om Rennevoirt extra (meer dan nu het geval is) te profileren als school met expertise voor het ondersteunen van leerlingen met speciale behoeften. Hoewel de populatie zeer homogeen te noemen is denkt het team dat er op het moment een grens bereikt is. Het feit dat er gedacht wordt over het verder loslaten van de methode verandert daar in de ogen van de meeste teamleden niet direct iets aan.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

☒	weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
	☐ laag
	☐ gemiddeld
	☒ hoog
☐	matig
☐	sterk

Rennevoirt is centraal gelegen in de gemeente Berkel-Enschot. De inwoners van Berkel Enschoot zijn over het algemeen hoog opgeleid en de leerlingpopulatie op Rennevoirt is een afspiegeling van deze groep.

- *thuis taal:*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Op Rennevoirt zitten hoofdzakelijk van oorsprong Nederlandse leerlingen. Er wordt ook weinig dialect gesproken onder de leerlingen.

- *culturele achtergrond*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

De leerlingpopulatie van Rennevoirt is ook wat betreft het niveau van leren homogeen te noemen. Er wordt gemiddeld redelijk hoog gescoord door leerlingen (B op de Cito eindtoets). Er zijn daarbinnen weinig echte uitschieters te herkennen.

- *leerstijlen*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Ook wat betreft leerstijlen zijn de verschillen tussen leerlingen niet groot. Het schoolconcept van Rennevoirt (Jenaplan) biedt veel ruimte voor verschillen tussen leerlingen waardoor leerkrachten goed om kunnen gaan met de verschillen die er zijn en daar de nadruk ook niet op gelegd wordt.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40%)

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

De gemiddelde leerling is sociaal, maar er is ook behoorlijk deel van de leerlingen dat extra ondersteuning nodig heeft in de begrenzing van het gedrag.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☐	☒	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☐	☒	☐	werken met kennis
klassikaal leren	☐	☐	☒	☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☐	☒	☐	☐	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☐	☒	☐	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐	☒	☐	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☐	☒	☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☐	☒	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☐	☒	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☐	☒	☐	evaluatie samen met leerlingen

Bij Rennevoirt wordt gewerkt met het Jenaplanconcept. Dat houdt in dat het belangrijk gevonden wordt de leerlingen in groepjes met elkaar te laten samenwerken. Tijdens het gesprek bleek dat de aanwezige ouder anders aankeek tegen de mate van sturing van het leren. De ouder vond dat het leren meer door de leerkrachten gestuurd werd, waar de directie vond dat het leren meer door de leerling zelf gestuurd werd. Over de anderen punten waren ouder en directie het grotendeels met elkaar eens.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☒ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☐ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Volgens de ouder die aanwezig is bij het gesprek wordt er aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften vooral individuele aandacht gegeven, buiten de groep. De directie vult dit beeld aan met voorbeelden van het werken met een aparte instructietafel en coöperatief leren in homogene groepjes.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☒ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☐ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Dit gebeurt zonder dat de leerkrachten zich er heel bewust van zijn, aldus de directie. Dat heeft er mee te maken dat door de Jenaplan aanpak en de visie op onderwijs van Rennevoirt er aangesloten wordt bij verschillen tussen leerlingen.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

De groepen op Rennevoirt zijn ingedeeld volgens het Jenaplanconcept. Er zijn stamgroepen die bestaan uit meerdere leerjaren die samen in één groep gecombineerd worden.

Groep 1-2 (onderbouw)

Groep 3-4-5 (middenbouw)

Groep 6-7-8 (bovenbouw)

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): **25%**

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: **80%**

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: **75%**

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: **50%**

Omdat Rennevoirt een jenaplanschool is, hebben de leerkrachten nog een Jenaplan opleiding gevolgd, na de PABO. Dat betekent dat zij, zeker op didactisch vlak, sterk zijn.

De school is een omslag aan het maken naar meer doelgericht werken. In principe zou de methode dus weggelegd kunnen of mogen worden. Het doel is dat de leerkrachten (op termijn) de methode de baas zijn.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☒ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☐ teamaanpak

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☒ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☐ vaak

De manier van lesgeven staat wel op de agenda in de vergaderingen van de medezeggenschapsraad. Dit is echter met name informierend bedoeld. De ouders hebben geen directe invloed op de onderwijsaanpak.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

De systematiek van handelingsgericht werken is teambreed geïmplementeerd.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - in de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
1/2	IB	16 uur	100
1/2			
3/4/5	IB	16 uur	100
3/4/5	Extra leerkracht	40uur	Wisselende hoeveelheden door samenstelling groepen
6/7/8	IB	14 uur	100
6/7/8	Extra Leerkracht	19 uur	Wisselende hoeveelheden door samenstelling groepen

- **buiten** de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

Afhankelijk van de hulpvraag die er is m.b.t. een leerling wordt er eerst kort hulp geboden buiten de groep. Als blijkt dat de hulp verschoven kan worden naar in de groep wordt daar voor gekozen. Enkele leerlingen krijgen gezamenlijk hulp in kleine groepen bv Ralfi-lezen en sova-training. Andere hulp wordt voor een hele jaargroep ingezet in de vorm van een instructiegroep. Enkele leerlingen hebben individuele ondersteuning

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

- Alternatieve methodes, nl.: Veilig Stap voor Stap, Veilig in Stapjes, Maatwerk, De Zuidvallei voor technisch en begrijpend lezen, Spelplaats, Kien, Reis rond de wereld in 80 dagen, Rekentijgers, Zeker weten, Vooruit
- Gericht op zelfredzaamheid, nl.: Meichenbaum, Cursus Zelfstandig werken, Concentreren kun je leren
- Met een lager tempo, veel herhalen, nl. Veilig Stap voor Stap, Veilig in Stapjes, Maatwerk rekenen, Spelplaats
- Die (veel/snel) lezen vermijden, nl.: Kurzweil, Veilig in Stapjes
- Uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl.: Kien, Rekentuin, Taalzee.

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Soemo kaarten voor gr 3 t/m 8, Kids Skills, Doos vol gevoelens, Energize
- Begrenzing van het gedrag, nl. Kidds Skills, Handleiding voor jezelf, Kikker be cool
- Uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. Meichenbaum
- Het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. Kids Skills, Kikker be cool spel en kwartet
- Begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. Zie soc.-emo
- Anders, nl prentenboeken en leesboeken m.b.t. verschillende soc.-emotionele onderwerpen zoals rouwverwerking, seksuele vorming, scheiding, de citotoets e.d.

Aanpassingsvermogen aan kind specifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

- Aanwezige materialen (zoals zitballen, 'sissel'-kussens voor hyperactieve kinderen, fysiotherapeutische materialen voor revaliderende kinderen, basis verpleegmaterialen voor langdurig zieke kinderen, MRT-materialen aangepast schrijfmateriaal, aangepast meubilair) Sissel-kussens, Tangles, Geluiddempers, tafelschermen, Geluidsbox in 2 groepen voor 2 leerlingen; één met 2 Cl's, één met spraak/taal problematiek. Stabilo potloden en pennen.
- Aangepast meubilair voor één leerling.
- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

De teamkamer. Twee RT ruimtes. Ruimte van de BSO

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

Speellokaal

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Deze zijn niet aanwezig

buitenruimten

Er is een relatief klein speelplein rond de school. Er wordt daarnaast ook gebruik gemaakt van een nabij gelegen speelveld van de gemeente.

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
		visuele beperkingen
		auditieve beperkingen
		spraak/taal belemmeringen
		cognitieve beperkingen
		motorische beperkingen
		beperkingen door langdurige ziekte
		Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
1x		ADHD
1x		dyslexie
		overige psychiatrische aandoeningen
2x		gedragsproblemen
		onderwijsachterstanden andere culturen
1x		anders, nl: specialist op gebied van coaching en intervisie.

Binnen Plein013 kan de consulent een expert aanvraag doen op veel van deze gebieden.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW			x	
Bureau Jeugdzorg		x		
GGD			x	
GGZ		x		
MEE		x		
(Kinder)ziekenhuis		x		
Revalidatiekliniek		x		
Justitiële inrichting	x			
Gemeente, leerplicht			x	
Politie			x	
anders, nl. ...				

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

De leerkracht heeft hier het eerste eigenaarschap, in overleg met de IB'er en ouders. Hoe de ib-rol precies ingevuld wordt verschilt per bouw; elke bouw heeft een eigen IB'er. Op Rennevoirt is het beleid momenteel om de sturing door de IB'er iets meer te beperken en meer in te zetten op de verantwoordelijkheid van de leerkracht.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

De extra ondersteuning is vastgelegd in een zorgstructuur. Dit staat beschreven in het zorgbeleid. De zorgstructuur van Rennevoirt is uitgewerkt in diverse vaste activiteiten met als doel het onderwijs af te stemmen op de behoefte en mogelijkheden van het kind. Voorbeelden van vaste activiteiten zijn: leerlingbesprekingen per stamgroep, groepsbesprekingen per stamgroep, toetsbespreking met de gehele bouw, interne begeleiding voor individuele trajecten, handelingsplannen voor individuele of groepjes leerlingen.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

Rennevoirt maakt gebruik van het Cito LVS. De leerlinggegevens worden ingevoerd in Esis, zoals op alle Tangent scholen de afspraak is.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

Bij Rennevoirt wordt gewerkt aan de hand van de 1-zorg-route. Er is sprake van periodieke leerlingbesprekingen, een gestructureerde overdracht bij de overgang van het ene naar het andere leerjaar en structurele monitoring van de onderwijsresultaten.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Er zijn protocollen voor dyslexie en voor het uitvoeren van medische handelingen. Voor dyscalculie is geen protocol. De rekencoördinator en IB zijn wel opgeleid om dit te herkennen bij leerlingen.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

De ouder die aanwezig is tijdens het interview geeft aan dat zij de relatie met de school niet zou typeren als partnerschap. Aan ouders wordt om inbreng gevraagd op vastgestelde momenten, maar vooral tijdens de uitvoering van onderwijsbegeleiding, niet zozeer vooraf. Het contact met ouders is met name gericht op informeren en soms op afstemming. Ouders worden ook betrokken bij het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling zodat de leerkracht dit kan meenemen in de ontwikkeling van doelen voor het volgende jaar.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Er is wel af en toe overleg met de andere scholen in de omgeving. Dit zijn ook allemaal scholen van hetzelfde bestuur (Tangent). Rennevoirt is de meest centraal gelegen school van de drie. Er is wel sprake van bovenschools netwerk van IB'ers.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Er is geen intensieve samenwerking met andere basisscholen van Plein013. Op sommige momenten komen de (directies van) de scholen elkaar tegen. Er vindt soms uitwisseling van leerlingen plaats.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

De samenwerking met de andere scholen binnen het schoolbestuur Tangent komt het sterkste tot uiting in het school overstijgende IB-netwerk.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Rennevoirt heeft regelmatig contact met de consulent van Plein 013. De consulent is een dag per week op Rennevoirt aanwezig. Via de consulent wordt ook gebruik gemaakt van de andere centrale diensten die door Plein 013 worden aangeboden zoals het Steunpunt Hoogbegaafden.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Met de voorschool bestaat de samenwerking vooral uit het delen van huisvesting. Rennevoirt is een Brede School en biedt ze met Kinderopvang Humanitas peuterspeelzaal- activiteiten (Peuterplaza) en in samenwerking met De Kleine Wereld diverse vormen van buitenschoolse opvang. Op dit moment wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van locatieplannen, waardoor de samenwerking ook meer inhoudelijk vorm kan krijgen in de vorm van een stevige doorgaande lijn. Wat betreft de samenwerking met het voortgezet onderwijs is er vooral contact met een centrale koepel van het VO. Er is geen specifieke VO-school waarmee een meer inhoudelijke samenwerking bestaat.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

De samenwerking met de sbo en so scholen verloopt vooral via contact van de IB'er met deze scholen. Rennevoirt verwijst in per leerjaar vanaf 2011 maximaal 1 leerling naar het sbo/so.

Afsluitende opmerkingen:

We bedanken het team voor de warme ontvangst en het enthousiasme waarmee zij ons Rennevoirt hebben laten zien.